

ननुनिर्गुणमपिगुणादिकंगुणवताद्रव्येणसहसंबध्यतेएवंनिर्गुणोप्यात्मागुणवत्याप्रकृत्यासंबध्यतामित्यतआह गुणाइति गुणाःसंयोगादयः संबन्धागुणवतएवसंतिनत्वगुणस्यगुणिनासहसंभवंतीत्यर्थः नन्वस्तिता दशःसमवायाख्यःसंबंधइतिचेत् किंआत्मनिप्रकृतेःसमवायउतविपरीतं नाद्यः अनिमोक्षापत्तेः नस्याश्रयनाशमंतरेणाश्रितनाशोस्ति नांत्यः रूपादीनामाश्रयतःपृथग्दर्शनेनप्रकृतिनाशेआत्मनोपिनाशापत्तेः अथकारणनाशेपियथाकंचित्कालंकार्यमस्ति यथावाप्रलयेसर्वव्यक्तिनाशेपिजातिरस्ति एवंप्रकृतिनाशेप्यात्माननश्यतीतिविवक्षेत कार्यकारणयोजातिव्यक्त्योर्वाबन्धौष्यवद्वास्तवतादात्म्याभ्युपगमेईदृग्विवक्षायाएवासिद्धेः यथात्वनुपपत्त्याएवंविवक्ष्यतेसैवतत्तादात्म्यस्यभ्रमत्वमाक्षिपतीतिकारणक्रमेलकस्त्वंनपश्यसीत्याश्रयं तादात्म्यस्यभ्रमत्वेतुउभयमप्युपपन्नं अविद्यानाशेपितत्कार्यस्यदेहादेःकंचित्कालमनुवृत्तिःसंभवतीतिजीवन्मुक्तिसिद्धिः विदेहमुक्तौचसदात्ममात्रावशेषइति तस्माद्युक्तमुक्तंगुणागुणवतःसंतीति तेनरज्जुःसर्पदंडधाराभूच्छिद्राद्यात्मनेवसद्वस्तुघटपटनूतनपुराणातीतानागतश्वेतपीतशी

गुणागुणवतःसंतिनिर्गुणस्यकुतोगुणाः ॥ तस्मादेवंविजानंतियेजनागुणदर्शिनः ॥ २९ ॥ यदात्वेषगुणानेतान्प्राकृतानभिमन्यते ॥ तदासगुणहान्येतंपरमेवानुपश्यति ॥ ३० ॥ यत्तद्बुद्धेःपरंप्राहुःसांख्ययोगाश्चसर्वशः ॥ बुध्यमानंमहाप्राज्ञमबुद्धपरिवर्जनात् ॥ ३१ ॥ अप्रबुद्धमथाव्यक्तमगुणंप्रादुरीश्वरं ॥ निर्गुणंचेश्वरंनित्यमधिष्ठातारमेवच ॥ ३२ ॥ प्रकृतेश्चगुणानांचपंचविंशतिकंबुधाः ॥ सांख्ययोगेचकुशलाबुध्यंतेपरमैषिणः ॥ ३३ ॥ यदाप्रबुद्धात्यव्यक्तमवस्थाजन्मभीरवः ॥ बुध्यमानंप्रबुध्यंतिगमयंतिसमंतदा ॥ ३४ ॥ एतन्निदर्शनंसम्यगसम्यगनिदर्शनं ॥ बुध्यमानाप्रबुद्धानांपृथग्पृथगरिंदम ॥ ३५ ॥

तोष्णाद्यात्मनाभाति ननुक्वचित्किंचित्समवायसंबन्धेनोत्पद्यते समवायस्यैवानवस्थादोषेणाकरेनिरस्तत्वादितिसिद्धं अत्रविद्वदनुभवंप्रमाणयति तस्मादिति ॥ २९ ॥ यदात्वेषइति अभिमन्यतेहिनस्तिकामादीन्जयतीत्यर्थः यदिवाएनमभिमंस्येकनीयोनंकरिष्यइत्यभिपूर्वस्यमन्यतेहिसार्थत्वदर्शनात् यदान्विष्येतिगौडपाठेअन्विष्यश्रवणमननाभ्यामालोच्यअभिमन्यतेजानातीत्यर्थः गुणहान्यादेहाद्यात्मत्वमभित्यागेन ॥ ३० ॥ कितत्परमित्यतआह यत्तदिति सर्वशःसर्वेपितांत्रिकाः अबुद्धस्यजडस्याहंकारादेःपरित्यागाद्बुध्यमानंनत्वहंतयाइदंतयावा ॥ ३१ ॥ अतएवाप्रबुद्धंअज्ञातंअगुणंगुणेभ्योन्यं निर्गुणंगुणसंबंधशून्यं ईश्वरंअंतर्यामिणं अधिष्ठातारंसर्वकार्यनिर्मातारं ॥ ३२ ॥ गुणानांमहदादीनांप्रकृतिगुणांश्चापेक्ष्यपंचविंशकमित्यर्थः ॥ ३३ ॥ प्रबुद्धाःज्ञातवतः अवस्थाःबाल्याद्याजायदाद्याश्च बुद्ध्यमानं कर्तरिशानचू प्रमातारमेवप्रबुध्यंति प्रबोधेनैवचतंसमं ब्रह्मगमयंति प्रत्यगाल्मैवाज्ञातोजीवोज्ञातोब्रह्मेत्यर्थःयथोक्तं अन्वेष्टव्यात्मविज्ञानात्प्राक्प्रमातृत्वमात्मनः अन्विष्टःस्यात्पमातैवपाप्मदोषादिवर्जित इति शममितिपाठेपिशमप्राप्यंब्रह्मैवशमशब्दार्थः ॥ ३४ ॥ एतदिति एतज्जीवेश्वराभेददर्शनंबुद्ध्यमानेनसम्यगितिपृथक् उक्तमित्युत्तरादपकृष्यते एतन्निदर्शनंअसम्यक् अनिदर्शनंअशास्त्रं अनुदर्शनमितिपाठे अमुख्यंदर्शनंइतिपृथक्अप्रबुद्धेनोक्तमितियोजना ॥ ३५ ॥